

Trox hispidus

Måsknotbagge

Skalbaggar, Bladhorningar och ekoxbaggar

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Trogidae (knotbaggar), **Släkte:** *Trox*, **Art:** *Trox hispidus* - måsknotbagge (Pontoppidan, 1763) **Synonymer:**

Kännetecken

Längd 8–11 mm. Kropp övervägande matt brunsvart med ljus behåring. Täckvingar bakåt utvidgade, och med karakteristiska alternerande längsrader av upphöjda blanka knölar med långa borst längs bakkanten.

Arten liknar sandknotbagge *T. sabulosus*, men skiljs enklast genom att täckvingarnas knölar endast har borst längs bakkanten.

Utbredning och status

Måsknotbagge är endast känd från få lokaler på Gotland och en lokal på Öland (Algutsrum 1958). Äldre kataloguppgifter från Skåne och ett 1800-tals fynd från Stockholm har inte gått att verifiera.

Närmast funnen på några få platser i Danmark, men aldrig i övriga Norden eller i Baltikum. Världsutbredningen omfattar Europa – främst Mellaneuropa – och sträcker sig österut till Ukraina, Turkiet, Syrien och Iran. Den är också funnen på Kanarieöarna.

Ekologi

Måsknotbagge lever av torra animaliska rester, t.ex. i torra djurkadaver, fågel- och kaninbon. I Sverige liksom i Danmark främst funnen på öppna havsstränder, men också på torrängar och andra torra, varma marker. I Mellaneuropa funnen främst på sandmarker.

Fullbildade skalbaggar övervintrar, och påträffas vanligen dels under våren och försommaren, dels under sensommaren och hösten. Larvutvecklingen sker i grunda gångar under födan, t.ex. under ett torrt dött djur.

Hot

Någon tillbakagång har ej kunnat observeras, men artens begränsade utbredning och fåtal lokaler gör den sårbar t.ex. genom igenväxning av en enskild lokal.

Åtgärder

Upprätthåll beteshävd av havsstrandängar, sandmarker och torrängar. Lämna gärna kvar kustfågelkadaver och andra djurkadaver.

Litteratur

Landin, B. -O. 1957. Bladhorningar. Svensk Insektfauna 9. Stockholm.

Ljungberg, H. 2002. Bete, störning och biologisk mångfald i odlingslandskapet – hotade skalbaggar i öländska torrmarker. *Länsstyrelsen i Kalmar län, Miljöenheten, meddelande 2002:20*.

Rössner, E. 2012. Die Hirschkäfer und Blatthornkäfer Ostdeutschlands (Coleoptera: Scarabaeoidea). Verein der Freunde und Förderer des Naturkundemuseums Erfurt e V., Erfurt.

Roslin, T. et al. 2014. Nordens dyngbaggar. Hyönteistavike Tibiale OY, Helsingfors.

Författare

Håkan Ljungberg 2005. Rev. Sanna Nordström 2018.